

BESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wnb hfdst 2 gebieden

Artikel 2.7 lid 2 en 3, artikel 2.8 lid 3 en lid 9 en artikel 1.13 Wet natuurbescherming en artikel 2.7

Besluit natuurbescherming

Datum besluit : 7 maart 2017

Onderwerp : Wet natuurbescherming - 2016-005955 - gemeente Montferland

Activiteit : het vastleggen van de feitelijke situatie voor een melkrundveehouderij aan
de Rozenpasweg 1, 7035 DZ Kilder

Verlenen/weigeren : verlenen vergunning

Aanvrager : B.J.H. Gasseling

Zaaknummer : 2016-005955

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van B.J.H. Gasseling, Rozenpasweg 1 te Kilder, hierna te noemen aanvrager, van 18 april 2016 om een vergunning in het kader van de Wet Natuurbescherming, hierna de Wnb.

Aanvraag en procesverloop

De aanvraag voorziet in het vastleggen van de bestaande milieuvergonde situatie. Het grootste projecteffect van de inrichting is op het Natura 2000-gebied Veluwe.

Deze aanvraag is nog niet getoetst aan het soortendeel van de Wet natuurbescherming. Mogelijk is hier ook nog een ontheffing nodig van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten uit de Wnb. Indien dit het geval is, dient de aanvrager deze ook bij de provincie aan te vragen.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Wij hebben binnen deze termijn zienswijzen ontvangen van Coöperatie Mobilisation for the Environment U.A. (MOB) te Nijmegen en Vereniging Leefmilieu te Nijmegen.

Op deze vergunningaanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Gelderland;
Gelet op artikel 2.7 lid 2 en 3, artikel 2.8 lid 3 en lid 9 en artikel 1.13 Wet natuurbescherming en artikel 2.7 Besluit natuurbescherming;

HEBBEN BESLOTEN

B.J.H. Gasseling een vergunning conform de beschrijving in de aanvraag en weergegeven in de AERIUS-berekening te verlenen onder de volgende voorschriften:

1. Deze vergunning met de bijbehorende AERIUS-berekening dient op het bedrijf aanwezig te zijn.
2. De AERIUS-berekening met kenmerk RzGC5NdcQx8J maakt onderdeel uit van dit besluit.

Bepalen vergunningplicht en bevoegd gezag

Uit de bij de aanvraag ingediende AERIUS-berekening volgt dat er gebieden zijn waar de depositie boven de grenswaarde ligt. In bijlage 1 is de AERIUS Register-bijlage opgenomen, waarin alle gebieden staan vermeld met een depositie boven de 0,05 mol/ha/jaar.

Beoordeling van de aanvraag

De aanvraag voorziet in het vastleggen van de feitelijke situatie.
Voor de beoordeling van de aanvraag is het aanvraagformulier Natuurbeschermingswet 1998 / PAS inclusief bijlagen, d.d. 12 april 2016, gebruikt.

In onderstaande tabel wordt de bestaande situatie weergegeven.

Tabel 1 bestaande en beoogde situatie

Diersoort	RAV-code	Aantal
Melk- en kalfkoeien	A 1.100	108
Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	A 3.100	59

Uit de AERIUS-berekening volgt dat het bedrijf een effect van meer dan 0,05 mol/ha/jaar heeft op de Natura 2000-gebieden zoals weergegeven in de berekening, zie bijlage.

Vanwege de afstand zijn er naast de effecten van stikstof geen andere effecten op de betreffende Natura 2000-gebieden. De beoordeling beperkt zich dan ook tot de effecten van stikstof.

Vaststellen van de feitelijke door de bestaande activiteit veroorzaakte stikstofdepositie

Artikel 5, vijfde en zesde lid van de Regeling PAS vormt de grondslag voor de bepaling van de feitelijke veroorzaakte stikstofdepositie. Dit betreft de stikstofdepositie die in de periode van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2014 ten hoogste werd veroorzaakt als gevolg van hetgeen daadwerkelijk plaatsvond binnen de kaders van een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel e of i van de Wet algemene bepaling omgevingswet of een vergunning of melding krachtens de Wet milieubeheer of Hinderwet. Deze feitelijke situatie van het bedrijf waarop de aanvraag van toepassing is, is aangetoond door de Gecombineerde opgave 2014 (kenmerk 060276863_GO_formulier_2014_20140507.pdf).

Omdat de feitelijke situatie hoger was dan de milieuvergunde situatie op 1 januari 2015 is in het besluit en in de bijgevoegde AERIUS-berekening uitgegaan van de milieuvergunde situatie.

Wij zijn van oordeel dat de feitelijke situatie van het betreffende bedrijf op een juiste wijze is aangetoond.

Overwegingen

Voor elk project (of andere handeling) dat zonder toestemming op grond van artikel 2.7. lid 2 van de Wet natuurbescherming in het verleden is gerealiseerd en niet is vrijgesteld van de vergunningplicht (artikel 2.12 lid 1 Besluit natuurbescherming), moet het bevoegd gezag alsnog beoordelen of toestemming kan worden verleend op grond van artikel 2.7 lid 2 Wet natuurbescherming. Bij het verlenen van deze toestemming kan gebruik worden gemaakt van de passende beoordeling die voor het programma aanpak stikstof is opgesteld. Dit wordt als volgt toegelicht.

Op 14 april 2015 hebben wij ingestemd met het programma aanpak stikstof 2015-2021. Dit programma is een instrument om Natura 2000-doelstellingen te realiseren en tegelijk ruimte te scheppen voor bestaande en nieuwe economische ontwikkelingen. De aanpak voorziet er in dat telkens voor een periode van zes jaar een programma wordt vastgesteld dat concrete maatregelen bevat om de stikstofdepositie terug te dringen, negatieve effecten van stikstof te voorkomen en waar nodig natuurherstel te realiseren. Het vastgestelde programma aanpak stikstof 2015-2021 bevat daartoe landelijke brongerichte maatregelen waarmee de emissie van stikstof wordt gereduceerd en gebiedsspecifieke natuurherstelmaatregelen worden getroffen waarmee de veerkracht van de Natura 2000-gebieden wordt verbeterd.

Het programma aanpak stikstof 2015-2021 is passend beoordeeld. In deze passende beoordeling is getoetst of uitvoering van het programma geen risico vormt voor de instandhoudingsdoelstellingen van individuele Natura 2000-gebieden, opgenomen binnen de PAS. De passende beoordeling bestaat uit een generiek deel (bronmaatregelen, monitoring, etc.) en uit gebiedsanalyses die de ecologische onderbouwing vormen dat met het programma

de stikstofgevoelige Natura 2000-doelstellingen (op termijn) gerealiseerd kunnen worden én er ontwikkelingsruimte beschikbaar is voor economische ontwikkelingen. In de gebiedsanalyses is verzekerd dat door de uitvoering van een gebalanceerd en robuust pakket aan herstelmaatregelen, er in de 1e programma periode geen verslechtering optreedt van alle stikstofgevoelige habitattypen en habitats van soorten. Bij deze beoordeling is uitgegaan van de achtergrondwaarde van 2014. In deze achtergrondwaarde zijn alle voor de aanvang van het programma feitelijke emissies verdisconteerd, zoals blijkt uit de grootschalige concentratie en depositiekaarten Nederland (GCN en GDN). Deze emissies hebben al voor de aanvang van het programma plaatsvonden en hebben als uitgangspunt gediend voor de passende beoordeling. De conclusie van de passende beoordeling van het programma 2015-2021 is dat kan worden uitgesloten dat de natuurlijke kenmerken van de in het programma opgenomen Natura 2000-gebieden worden aangetast. Deze conclusie is kort samengevat gebaseerd op:

- het oordeel van de gebiedsanalyse voor elk Natura 2000-gebied opgenomen binnen de PAS dat er wetenschappelijk gezien geen twijfel is dat met het beschikbaar stellen van ontwikkelingsruimte en depositieruimte voor economische ontwikkelingen met het programma aanpak stikstof de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten op termijn worden gehaald en dat behoud is geborgd;
- een beoordeling van de ontwikkeling van de stikstofdepositie, waarbij sprake is van een vermindering van de depositie ten opzichte van de situatie zonder programma;
- de vaststelling dat het programma ook overigens voldoet aan de voorwaarden die verzekeren dat de instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken Natura 2000-gebieden niet in gevaar komen);
- de vaststelling dat ingeval nieuwe inzichten of ontwikkelingen daartoe aanleiding geven op basis van adequate monitoring tijdig kan worden bijgesteld.

Met onze instemming met het programma aanpak stikstof 2015-2021 hebben wij ook ingestemd met de conclusie van de passende beoordeling dat met het programma van 2015-2021 kan worden uitgesloten dat de natuurlijke kenmerken van de in het programma opgenomen Natura 2000-gebieden worden aangetast. De emissies van het bedrijf vonden al plaats vóór aanvang van het programma. Daardoor zijn deze emissies betrokken binnen de passende beoordeling van het programma.

Gelet hierop zijn wij van mening dat de gevraagde vergunning kan worden verleend voor de bestaande activiteit en de daarbij behorende hiervoor vastgestelde feitelijke stikstofdepositie van het betreffende bedrijf.

Gezien het feit dat de emissies van het bedrijf al plaatsvonden vóór aanvang van het programma is toedeling van ontwikkelingsruimte bij dit besluit niet nodig.

Zienswijzen

1. In de afgelopen jaren zijn door u vele vergunningen verleend voor veehouderij, waarbij een toename van stikstofdeposities wordt toegestaan. U meent dit te kunnen verantwoorden met verwijzing naar de Programmatische Aanpak Stikstof. Daarbij stelt u dat zeker zou zijn gesteld dat ondanks de toename op bedrijfsniveau per saldo geen toename optreedt bij de betrokken natuurwaarden. Dit is onjuist.

Reactie: De PAS-maatregelen zorgen er inderdaad voor dat er ontwikkelruimte is, waardoor een aantal economische initiatieven uitgevoerd kunnen worden. De vergunning is verleend conform de wettelijk vastgestelde PAS-methodiek.

2. Deposities, onzekere afname versus zekere toename, ontwikkelingsruimte U stelt dat het totaal van binnenlandse en buitenlandse deposities voldoende nauwkeurig in een

rekenmodel is gevat (AERIUS), en alle mutaties in deposities door uitbreiding of afname berekend kan worden. U meent dat de deposities dermate zeker afnemen dat u nieuwe toenames kunt toestaan. U stelt dat er een serie bronmaatregelen zijn getroffen. Een deel van de veronderstelde depositieafname kan naar uw oordeel worden benut om voor een groot aantal projecten depositietoenames toe te staan. U noemt dat 'ontwikkelingsruimte'.

De depositieafname is voor een wezenlijk deel afhankelijk van in de toekomst te nemen besluiten en in de toekomst te verwerkelijken overeenkomsten. U rekent op een zekere afname, zonder dat die afname voldoende is gewaarborgd.

Eén van de bronmaatregelen in de PAS is vastgelegd in een overeenkomst tussen LTO c.s. over toepassing van voeren managementmaatregelen. Het zou hier gaan om vrijwillig te treffen maatregelen. Implementatie van deze maatregelen lijkt niet/onvoldoende verzekerd.

En, u rekent op reductie als gevolg van de aanscherping van de emissiewaarden voor ammoniak uit stallen bij nieuwbouw, uitbreiding bestaande stallen of vernieuwing stalvloer. Die maatregelen hebben dus alleen effect bij uitbreiding/nieuwvestiging van veehouderijen (of evt. vernieuwing bestaande stallen). Betwijfeld wordt of hiermee wel de gewenste emissiereductie wordt gerealiseerd. Voor een groot deel zullen die maatregelen gecombineerd worden met uitbreiding veestapel waardoor er netto geen toename van stikstof is (intern salderen). U rekent voor een deel op reductie die geen plaats zal hebben. Voorts geldt dat deze maatregel nog niet van kracht is.

U heeft gerekend met een specifieke bijdrage vanwege autoverkeer. Een belangrijk deel van het beroepsmatige autoverkeer rijdt op diesel. Van die voertuigen is vast komen te staan dat de veronderstelde emissies ernstig zijn onderschat. De depositieberekening is gebaseerd op onjuiste uitgangspunten. Niet is verzekerd dat geen sprake is van dubbeltellingen door reeds genomen maatregelen. U voorziet een trendmatige afname door reeds ingezette bronmaatregelen. Ook zijn eerder reeds beheermaatregelen ingezet. Niet is zeker gesteld dat u veronderstelde reducties zowel meerekent in de autonome ontwikkeling als de PAS- maatregelen.

Uit onderzoek van Arcadis volgt dat bij de huidige veehouderijen veel 'onbenutte' ruimte zit in bestaande veehouderijen. Uit dit onderzoek is gebleken dat in grote delen van Nederland tot circa 40% van de ruimte in bestaande vergunningen niet is benut.

Daarmee is de veestapel met dat percentage uit te breiden zonder de noodzaak tot het doen van een verzoek tot wijziging c.q. uitbreiding van de milieu-/omgevingsvergunning of milieumelding, dan wel het aanvragen een (gewijzigde) Nbw-vergunning. De PAS geeft geen duidelijkheid hoe hiermee wordt omgegaan.

Reactie: De zienswijze heeft geen betrekking op deze aanvraag, maar richt zich tegen de wettelijk vastgestelde PAS-methodiek.

3. PAS-maatregelen: compensatie

De PAS omvat het nemen van meerdere beheermaatregelen per Natura 2000 zone, kennelijk bedoeld als compensatie voor het toestaan van bedrijfsdepositietoenames. U meent dat met die maatregelen sprake is van mitigatie. Echter, u kunt uitsluitend rekening houden met de in een project opgenomen maatregelen, voor zover daarmee wordt beoogd de eventuele schadelijke gevolgen, die rechtstreeks uit het betreffen de project voortvloeien, te voorkomen of te verminderen. Met maatregelen die in een project worden opgenomen om de schadelijke gevolgen van het project te compenseren, mag daarentegen géén rekening worden gehouden. Reeds uit het gegeven dat die maatregelen in de toekomst plaats hebben volgt reeds dat geen sprake is van het voorkomen of verminderen van schadelijke gevolgen, die rechtstreeks uit het betreffen

de project voortvloeien. Voorts geldt dat de zekerheid ontbreekt dat uitvoering van de compensatiemaatregelen onvoldoende zijn geborgd.

Reactie: De vergunning is verleend conform de wettelijk vastgestelde PAS-methodiek.

4. Externe saldering

Met de PAS is geen sprake van een representatieve depositiemutatie-administratie, aangezien het niet alle mutaties beheerst sinds de inwerkingtreding per 1 juli 2015. Immers, er zijn nadien nog een groot aantal vergunningen verleend met zowel interne als externe saldering. En, de Nb-wet staat met artikel 19kr onverminderd externe saldering toe. De situatie is vergelijkbaar met de introductie van een nieuwe munteenheid, maar de oude munteenheid niet volledig waardeloos wordt verklaard. Uw depositie-administratie is niet hermetisch en daarmee niet representatief voor de werkelijk optredende wijzigingen.

Reactie: Bij deze PAS-aanvraag is geen sprake van externe saldering.

5. Beperkte planduur versus voor onbepaalde tijd verleende vergunningen

Onomstreden wordt met de PAS voor een groot aantal natuurgebieden niet de noodzakelijke stikstofreductie gerealiseerd die nodig is voor een gunstige staat van in standhouding om de aanwezige natuurwaarden. De planperiode van de PAS omvat drie planperiodes van zes jaar. In 2023 wordt op veel plaatsen de kritische depositiewaarde nog overschreden. Echter, er zijn - en worden - talloze vergunningen verleend voor stikstofdeposities voor onbepaalde tijd. De werkingsduur van de vergunningen is niet ook beperkt tot 18 jaar.

Reactie: De vergunning is verleend conform de wettelijk vastgestelde PAS-methodiek.

6. Leefgebieden van soorten

De leefgebieden van soorten zijn gedeeltelijk aan te merken als stikstofgevoelig. Een deugdelijke leefgebiedenkaart ontbreekt. U heeft nagelaten vast te stellen waar deze soorten leven, met als gevolg dat u niet kan vaststellen of bij die leefgebieden al dan niet een depositietoename optreedt bij het uitgeven van ontwikkelingsruimte.

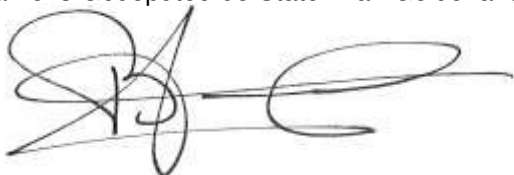
Reactie: U heeft niet aangegeven welke soorten en welke gebieden. Deze zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het ontwerpbesluit. In de gebiedsanalyses worden de effecten op leefgebieden van soorten beschreven.

7. Referentiedata

U meent een voldoende passende beoordeling te hebben gemaakt waarbij u heeft beoordeeld of ten opzichte van de geldende referentiedata (afhankelijk van aanmelden of aanwijzing gebied waaronder 1994, 1997, 2000, 2004) zekerheid is verkregen dat geen significant negatieve effecten optreden. Dat betekent dat u heeft moeten kunnen vaststellen wat de legaal opgetreden achtergronddepositie is geweest bij voor elk van die gebieden geldende referentiedatum. Dit omvat ook de emissies vanwege het beweiden en bemesten. Herhaaldelijk heeft het bevoegde gezag bij de bestuursrechter verklaard niet over historische informatie op bedrijfsniveau te beschikken om de legaal optredende emissies vanwege het beweiden en bemesten te kunnen vaststellen. Daaruit volgt dat u essentiële informatie mist om de legale emissies en deposities vanwege het beweiden en bemesten, en niet in staat bent om in de passende beoordeling te concluderen dat ten opzichte van de geldende referentiedata geen significant negatieve effecten optreden.

Reactie: Uit de PAS systematiek volgt dat er uitgegaan dient te worden van de referentie van de actuele situatie in de periode van 1-1-2012 tot 1-1-2015. De passende beoordeling onder de PAS bestaat uit de gebiedsanalyse en het maartegelenpakket hieruit volgt dat er geen significant negatieve effecten zijn, omdat positieve effecten groter zijn dan de beschikbare ontwikkelruimte.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mr. H. Boerdam

Beroep

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen beroep instellen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland, telefoonnummer (026) 359 20 00 of op www.rechtspraak.nl.

bijlage:

- Bijlage AERIUS-berekening (kenmerk RzGC5NdcQx8J)